יש אחריה היתר וקדושת ירושלים אין אחריה היתר : **גמ'** א"ר יצחק שמעתי שמקריבין בבית חוניו בזמן הזה קסבר *בית חוניו לאו בית ע"ז היא וקא סבר קדושה ראשונה קידשה לשעתה ולא קידשה לעתיד לבוא דכתיב °כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה *מנוחה זו שילה נחלה זו ירושלים מקיש נחלה למנוחה מה מנוחה יש אחריה היתר אף נחלה יש אחריה היתר אמרו ליה אמרת אמר להו לא אמר רבא האלהים אמרה וגמירנא לה מיניה ומ"ט קא הדר ביה משום קשיא דרב מרי דמותיב רב מרי קדושת שילה יש אחריה היתר קדושת ירושלים אין אחריה היתר ועוד תנן *משבאו לירושלים נאסרו הבמות ולא היה להם עוד היתר והיא היתה לנחלה תנאי היא (*דתניא) א"ר אליעזר *שמעתי כשהיו בונין בהיכל (א) עושין קלעים להיכל וקלעים לעזרה אלא שבהיכל בונין מבחוץ ובעזרה בונין מבפנים וא"ר יהושע שמעתי *שמקריבין אע"פ שאין בית, אוכלין קדשי קדשים אע"פ שאין קלעים, קדשים קלים ומעשר שני אע"פ שאין חומה מפני שקדושה ראשונה קידשה *לשעתה °וקידשה לעתיד לבוא (ב) מכלל דר"א סבר לא קידשה לעתיד לבוא א"ל רבינא לרב אשי ממאי דלמא דכולי עלמא קדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבוא ומר מאי דשמיע ליה קאמר ומר מאי דשמיע ליה קאמר וכי תימא קלעים לר"א למה לי, לצניעותא בעלמא, אלא כי הני תנאי דתניא אמר רבי ישמעאל ברבי יוסי למה מנו *חכמים את אלו שכשעלו בני הגולה מצאו את אלו וקידשום אבל הראשונות בטלו משבטלה הארץ אלמא קסבר קדושה ראשונה קידשה לשעתה ולא קידשה לעתיד לבוא ורמינהו *אמר רבי ישמעאל ברבי יוסי וכי אלו בלבד היו והלא כבר נאמר °ששים עיר כל חבל ארגוב וכתיב °כל אלה ערים בצורות חומה גבוהה אלא למה מנו חכמים את אלו שכשעלו בני הגולה מצאו אלו *וקידשום, קידשום השתא

יש אחריה היתר . כשחרבה שילה הותרו הבמות כדאמרינן במס' זבחים (דף קיט·) כי לא באתם עד עתה אל המנוחה זו שילה שנחו מלכבוש ואל הנחלה זו ירושלים למה חלקן הכתוב כדי ליתן היתר בין זו לזו : **גמ' בית חוניו** . מזבח חוניו בנו של שמעון הצדיק בנה במה במצרים לשם שמים כדאמרינן במס' מנחות (דף קט:) : **קסבר כו'** . דאיכא למאן דאמר התם שבנאה לשם ע"ז : **וקסבר קדושה** . שנתקדשה ירושלים אינה קדושה לעולם ומשחרבה הותרו הבמות : **לעתיד לבא** . כלומר משתחרב : **והיא היתה נחלה** . האמור בפסוק אל המנוחה ואל הנחלה : **קלעים להיכל** . קא סלקא דעתך במקום חומות היכל שיהא מזבח הבנוי בעזרה קרוי אשר פתח אהל מועד שאלמלא כן לא היו מקריבין עד שיגמר הבנין והם התחילו להקריב קרבנות משבאו שם בימי כורש כמו שכתוב בספר עזרא (ג) ועד עשרים ושתים שנה אחרי כן לא נגמר הבית בשנת שלש לדריוש האחרון : **בונין מבחוץ** . שהיו הקלעים פרושים לפנים מעובי החומה שלא יכנסו הבונין לתוך ההיכל : **לאו מכלל דרי אליעזר** . דבעי קלעים סבר לא קידשה לאחר חורבן לפיכך פירשו קלעים במקום בנין וחזרו וקידשו בתודות ובשיר כדאמר במס' שבועות (דף טז·) : **ומר מאי דשמיע ליה קאמר** . ולא משום צורך קדושה : וכי תימא כו' : **אם אלו** . עיירות נמנו בפ' בתרא דערכין לענין בתי ערי חומה לומר שהיו מוקפות חומה מימות יהושע בן נון ואין שם יותר מתשעה : **ולמה מנאום** . והלא הרבה היו שם והתם נמי תנן וכל כיוצא בהן : **ורמינהו** . מסקנא דמילתיה הוא דאמר לעיל הני תנאי פליגי בקידשה ולא קידשה הא :

שמעתי שמקריבין בבית חוניו . קשיא היאך מקריבין שם בטומאה דהא גזרו טומאה על ארץ העמים ויש לומר דשמא לגבי הא לא גזרו חכמים טומאה כיון שמן התורה יכול להקריב : **ומאי** טעמא הדר ביה משום קושיא דרב מרי . הקשה הר"ר חיים ומתחילה היכי אמר למילתיה וכי לא היה יודע המשנה והלא הן שגורות בפי כל ועוד קשיא כיון דתנאי היא אמאי הדר ביה לימא אנא דאמרי כמאן דאמר לא קדשה לכך נראה להר"ר חיים דכ"ע מודו דמשבאו לירושלים נאסרו הבמות שוב לא היה להן היתר והני תנאי בהא פליגי דמאן דאמר לא קדשה סבר דאף במקומו של מזבח אין יכולין להקריב עכשיו* ומאן דאמר קדשה סבר דבמקום מזבח מותר להקריב אבל לא בבמה :

דכולי עלמא קדושה ראשונה קדשה לשעתה וקדשה לעתיד לבוא . הקשה רבינו תם אמאי לא מייתי ראיה דרבי אליעזר אית ליה בפ' קמא דחגיגה (דף ג: ושם) דלא קדשה לעתיד לבוא דקאמר התם מעשה ברבי יוסי בן דורמסקית ומסיק אמר ר' אליעזר כך מקובלני מרבן יוחנן בן זכאי עמון ומואב מעשרין מעשר עני בשביעית מה טעם משום דהרבה כרכים כבשו עולי מצרים ולא כבשום עולי בבל וקדושה ראשונה קדשה לשעתה ולא קדשה לעתיד לבא ותירץ רבינו תם דמה טעם דהתם גמרא הוא דקאמר לה ולאו מילתא דרבי אליעזר היא ותדע דהא במשנה דמסכת ידים (פ"ד משנה ג) דתניא מילתיה דרבי אליעזר לא תנא לה והכי פירושה מה טעם מעשרין משום דכי האי גוונא תקנו בערי ישראל שהניחום עולי בבל מלקדש למאן דאמר לא קדשה כדי שיסמכו עליהן עניי ישראל בשביעית וכל שכן עמון ומואב שהן חוצה לארץ שהניחום עולי בבל מלקדש למאן דאמר לא קדש' והניחום לעניים דהא לא מיירי בעמון ומואב שטהרו בסיחון אלא מיירי באותן שהניחו ישראל בבואם ממצרים ולא כבשום והכי נמי משמע במסכת ידים (ג"ז שם) דחשיב להו עם בבל ומצרים שכן חו"ל והגליל (ג) דחזקת הבתים (ב"ב דף לח·) דקאמר שלש ארצות לחזקה יהודה ועבר הירדן והגליל דמשמע דעמון ומואב שהיו בעבר הירדן היו מא"י מיירי בעמון ומואב שטהרו בסיחון ועוד הקשה ר"ת מהא דאמר במס' ביצה (דף ה: ושם) ובר"ה (דף לא:) כרם רבעי היה לו לר' אליעזר ובקש להפקירו לעניים וא"כ משמע דאית ליה קדשה לעתיד לבוא ומשום שלא היה רוצה לטרוח להוליכו לירושלים היה מפקירו לעניים שיוליכו אותו ויאכלוהו שמה דאי סבר לא קדשה והיה צריך לפדותו כאותו שבחוצה לארץ שצריך לפדותו אמאי היה צריך להוליך לירושלים וגם מה היו העניים מרויחים אחרי שצריך לפדותו וי"ל משום דבראשונה כרם רבעי שבארץ ישראל היה צריך להוליכו (ד) לירושלים גם בקש ר' אליעזר להוליכו משום דכל דבר שנאסר במנין צריך מנין אחר להתירו והא דמייתי לה בביצה (ג"ז שם) ומכל מקום העניים היו מרויחים במה שהיו יכולים לחללו בשוה פרוטה כדשמואל והא דשמואל לא אמר למלתיה אלא בדיעבד כדמשמע לישנא שחללו היינו דווקא בזמן שבית המקדש קיים אבל בזמן הזה לא *ואפילו לכתחילה והכי נמי איתא בשאלתות דרב אחאי בפרשת קדושים תהיו (סוף סימן ק') ומברך על פדיון עובר לעשייתן וקלי ליה לדמי פדיוניה או ישליכם לנהר : [וע"ע תוס' ר"ה לא: ד"ה בקש] :

למה מנו חכמים את אלו . קשה אמאי מייתי הך ברייתא דלא מוכחא אלא דקדושה ראשונה לא בטלה והאיכא תנא דאית ליה בפ' הערל (יבמות דף פב:) דקדושה ראשונה ושניה יש להן הא שלישית אין להן דקדושה אחרונה לא בטלה וקדושת חוניו היתה לאחר קדושה *שלישית (ה) ויש לומר דאפילו למאן דאמר קדושה אחרונה לא בטלה היינו דוקא לענין תרומה בזמן הזה אבל לכל מילי אחריני ודאי בטלה :

שאר

רבינו חננאל

שבשילה ש"ע חסר אחת. ותניא כשמת עלי הכהן חרבה שילה ובאו לנוב וכשמת שמואל חרבה נוב ובאו לגבעון קדושת שילה יש אחריה היתר כלומר שרתה השכינה אחר חרבנה בנוב וגבעון ובירושלים . אבל משנבנה בית עולמים אין אחריו היתר במקום אחר לעולם . א"ר יצחק שמעתי שמקריבין בבית חוניו ולאו בית ע"ז היא. וקדושת ירושלים יש אחריה היתר כו' תנרחו דבריו . ומעשה דחוניו מפורש בסוף מנחות . דבן שמעון הצדיק הוא וחלק על שמעי' אחיו כשעלה לכהונה גדולה נתקנא בו כו' . וברח והלך ובנה מזבח באלכסנדריא של מצרים . והקריב עליו קרבן כו' . ואמרינן תנאי היא . כלומר יש תנא שאומר יש אחריה היתר . דתניא א"ר אליעזר כשהיו בונין בהיכל היו עושין קלעים להיכל וקלעים לעזרה כו' . א"ר יהושע שמעתישמקריבי' אע"פ שאין בית כו' עד מפני שקדושה ראשונה קדשה לעתיד לבוא לעולם . ודייקינן לאו מכלל דר' אליעזר בר פלוגתי' דר' יהושע סבר דקדושה ראשונה קדשה לשעתה היא ולא לעתיד . ודחי רבינא ואמר כ"ע קידשה לשעתה וקידשה לעתיד . ור' אליעזר אמר מה ששמע . ור' יהושע מה ששמע ואין בינידם חלוקה . ואמרינן אלא ר' ישמעאל ב"ר יוסי הוא דאמר קדושה ראשונה אינה לעתיד לבוא . והוא חולק על ר' אליעזר ועל ר' יהושע דתניא בתורת כהנים (פרשת בהר פ"ד) ערי חומה המוקפות מימות יהושע בן נון . כגון קצרה הישנה של צפורין . וחקרה של גוש חלב ויודפת הישנה וגמלא הרי בגליל . וגדוד הרי בעבר הירדן וחדיד ואונו וירושלים הרי ביהודה . א"ר ישמעאל ברבי יוסי לא מנו את אלו אלא שקידשום כשעלו מן הגולה . אבל הראשונות

סט א מיי' פ"ו מהלכות בית הבחירה הלכה ג :

ע ב ג מיי' שם פ"ז הלכה טו סמג עשין קסג :

להקריב עכשיו וכ"ש בבמה כצ"ע

[מנחות קט:]

[זבחים קיט.]

שם קיב:

[נ"ל דתנן שבועות טז. זבחים קז: עדיות פ"ח מ"ו

[זבחים סב.]

חגיגה ג: [זבחים ס: קז: חולין ז. תמורה כא. ערכין לב: מכות יט. שבועות טז.]

ערכין לב:

[תוספתא דערכין פ"ה שבועות טז.]

[כדאיתא בערכין כט.]

[פ"א שני']

נושא

קדושת בית המקדש דקדשה לשעתה האם קדשה גם לעתיד לבוא, נ"מ - האם אחרי חורבן ירושלים יש עוד היתר במות

מבנה

(מקדם)

תנאי - נסיונות להראות דקדושת ירושלים קידשה גם לעתיד לבוא הוי מח' תנאים

דחיה

מבנה

ר' ישמעאל בר' יוסי סימן זה מיותר [illegible]

הגהות הב"ח

(א) גמ' כשהיו בונין בהיכל עשו קלעים : (ב) שם לעתיד לבוא לאו מכלל דר' אליעזר : (ג) תוס' ד"ה דכולי עלמא וכו' ומצרים שכן חולה לארץ והביא דפ"ה דשביעית ומייתי לה בפ' מקום שנהגו דקאמר שלש ארצות לבעור יהודה : (ד) בא"ד צריך להוליכו לירושלים גם בקש ר' אליעזר ג"כ להוליכו כצ"ל : (ה) ד"ה למה וכו' ויש לומר . נ"ב משמע מסברת תוס' דמפרשי ראשונה אברהם ויצחק ויעקב שניה ירושת יהושע [illegible]

גליון הש"ס

גמ' וקידשה לעתיד לבוא . עי' ברכות דף סא ע"ב :